

Változtatás átvezetésére

kötelezett példány:

nem kötelezett példány:

Példány sorszám:

Fogászati asszisztens feladatai a gyökérkezelés egyes lépései (ülései) során MP 007.ST

Készítette: Ricz Emese
Fogászati asszisztens

Átvizsgálta: Dr. Márton Ildikó
a Konzerváló Fogászat Tanszék vezetője

Jóváhagyta: Dr. Bágyi Kinga
a Fogorvostudományi Kar dékánja

M ó d o s í t á s o k		
Sorszáma	Dátuma	Leírása
1.	2010.05.03	Előlap, 4., 6., 8., 9., pontok módosítása
2.	2019.11.18	Előlap, 8,9 a,b,d , 12 pontok módosítása
3.		

1,A gyökérkezelés és a gyökértömés definíciója:

A pulpa kiterjedt gyulladása vagy elhalása esetén,a fog megtartásának utolsó lehetősége.Ez a pulpa ill. a pulpamaradványok lehetőség szerinti teljes eltávolítását /exstirpációját/ és a gyökércsatorna hermetikus tömését jelenti, a pulpapűr kitöltése, a "holt tér" megszüntetése végett.

2,A gyökérkezelés célja:

Megelőzze és megakadályozza a pulpa fertőzésének tovaterjedését a gyökércsúcs körüli szövetekbe.

3,A gyökérkezelés alkalmazási területe:

A pulpa állapotát tekintve kijelenthető, hogy bármelyik fog - akár élő, akár elhalt pulpájú - gyökérkezelésre elviekben alkalmas.

4,A gyökérkezelés indikációi:

Minden esetben javallt, amikor a pulpa megbetegedése már nem fordítható vissza, és a gyökér fejlődése már befejeződött. Még olyan esetekben is indokolt a végzése, amikor a fog életben tarthatóságának még nagy a valószínűsége, de a pulpa elhalása is feltételezhető.

Számos tényező befolyásolja azonban a gyökérkezelés, a gyökértömés kivitelezését azt, hogy egyáltalán a megtartás mellett döntünk-e.

Ennek során megfontolandó:

- a, Mennyire fontos a fog megtartása? Van-e antagonistája, ill. felhasználható lesz-e valaha pótláshoz?
- b, Mennyire destruálódott a fog? Felépítésre alkalmas-e még a fogmaradvány?
- c, A parodontium állapota lehetővé teszi-e a fog megtartását?
- d, Esztétikailag indokolt-e a fog megtartása?
- e, A tárgyi, személyi feltételek, az idő rendelkezésre áll-e?

5,A gyökérkezelés kontraindikációi:

a,Relativ ellenjavallatok:

- magasabb életkor
- általános egészségi állapot /pl. carditis, diabetes, leukémia/
- a krónikus periapicalis folyamat a gyökértömés után általában spontán gyógyul, vagy sebészeti kiegészítés segíthet

b,Abszolult ellenjavallatok:

- súlyos fogágyfolyamat
- a fogmaradvány felépítésre alkalmatlan
- kedvezőtlenül elhelyezkedő vagy többszörös gyökérfractura
- erősen vagy több irányban görbült gyökér /bajonett-forma/
- elmeszesedett, elzáródott gyökércsatorna

- gyökérperforáció, belső resorptió
- leküzdhetetlen anatómiai eltérés, variáns

6, Gyökérkezelési eljárások:

A pulpa ill. a fogbélúr állapotától függően alapvetően két eljárást különböztetünk meg.

a, Vitalexstirpatio:

Ha pulpa még él, függetlenül attól, hogy gyulladásmentes vagy gyulladással. Ilyen esetekben a gyökércsatornát sterilnek tekintjük, mert a fertőzés csak a pulpára, esetleg a dentin felszínes rétegére terjed. A gyökértömést tanácsos azonnal elvégezni, mert a komplikációk esélye kisebb, mint gyógyszeres lezárás vagy nyitva kezelés során.

b, Mortalexstirpatio:

Ha a fogbél már elhalt, necrotizált. Ilyen esetekben a gyökértömés csak a fertőzés megszüntetése után végezhető el.

7, A gyökérkezelés alapvető lépései:

- A pulpakamra feltárása /trepanatio/ és a fogbélúr tartalmának eltávolítása /exstirpatio/
- A gyökércsatorna /ák/ feltárása, tágitása, kitisztítása, fertőtlenítése és szárítása.
- Gyógyszeres kötés-ideiglenes lezárás
- A gyökércsatorna csúcsig érő, falálló gyökértöméssel való lezárása.

8, Műszerasztal előkészítése:

- folyadékok és porok tárolására alkalmas üvegek /70%-os alkohol, 3%-os hidrogén peroxid, 2%-os CHX, Ca(OH)₂ por/
- előzetesen fertőtlenített acélfúrók /könyökdarabba/
- előzetesen fertőtlenített gyémánt fúrók /turbinába/
- kézidarabok /könyök, turbina/
- steril műszertálcán steril eszközök /tükör, szonda, csipesz, exkavátor, plugger, gömbtömő, Williams tömő, Heidemann spatula/
- bunsen égő/ gázégő
- vatta, vattarolni, papírvatta
- pohár víz
- nyálszívó
- partedli
- egyszerhasználatos fecskendő, tűk, érzéstelenítők
- Lidocain spray
- Chloroethyl spray
- elektromos vitalitás vizsgáló
- guttapercha point sorozat
- bemérő eszköz
- papír point sorozat
- Ni-Ti csatorna feltáró készlet

9, Munkaasztal előkészítése:

a, a gyökércsatorna megmunkálásához /tágítás, reszelés/

- steril Kerr-tál
 - különböző méretű és hosszúságú tágítók /Kerr-tűk 1-6,7-12,13-18-ig/
 - spreader sorozat
 - különböző méretű és hosszúságú reszelők /Hedström, Kerr vagy patkányfarok/
 - Donaldson-tűk
 - Lentulók
 - Miller-tűk
 - gépi Kerr-tűk
 - gépi bemenet tágítók /Balters, Gates fúrók/
 - steril csipesz
 - apex locator
 - gépi gyökércsatorna megmunkáló eszköz

b, gyökércsatorna fertőtlenítésére, átmosására:

- Hidrogén-peroxid /3 %-os/
- fiziológiás sóoldat
- Nátrium-hypoklorit oldat
- desztillált víz
- CHX
- EDTA
- Betadin
- egyszer használatos fecskendők, tűk

c, A gyökércsatorna szárítására:

- papírpoints
- steril csipesz

d, A gyökércsatorna gyógyszeres, ideiglenes tömése esetén:

- kalcium-hydroxid por
- fiziológiás só/ desztillált víz/CHX
- steril olló /a papírcsúcsok levágására/
- steril csipesz/a papírcsúcsok megfogására/
- üveglap
- keverőspatula
- lentuló

10, A gyógyszeres ideiglenes kötés célja:

Igyekeznünk kell a visszamaradt kórokozókat a kezelés során elpusztítani, hatástalanítani, törekedve a pulpaúr csíramentessé, "sterillé" tételére.

11,A gyógyszeres kötés behatási ideje:

A gyógyszeres kötést a gyökércsatorna fertőtlenítésére min.24-48 óráig,max.6 hétig hagyjuk a fogban.

Panasz esetén a kötés azonnal eltávolítandó, és az orvos megítélésétől ill. az esettől függően a gyógyszeres lezárást megismételjük vagy - súlyosabb esetben - a csatornát nyitva hagyjuk.

12,Az asszisztens feladatai gyökérkezelés és gyógyszeres kötés alkalmazásakor:

- a beteg elhelyezése a fogászati kezelőszékben
- a beteg öltözékének védelmére nyakába partedlit teszünk
- az orvos utasítása szerint előkészíteni a vitalitás vizsgáló eszközöket / elektromos vitalitásvizsgáló, és Chloroethyl spray /
- az orvos utasítása szerint megírni a rtg. kérés lapot, a beteget a rtg-be irányítani
- majd a felvétel / alapröntgen / elkészültével a beteg újbóli elhelyezése
- előkészíteni a megfelelő érzéstelenítő szert az orvos utasítása alapján
- az orvos elé rakni a szuvas üreg feltárásához szükséges fúrókat
- összeállítani és bekapcsolni a nyálszívót, majd a beteg szájába helyezni
- szükség esetén segédkezés a cavitas kialakításánál /kampózás/
- segédkezés izolálásnál (kofferdam felhelyezésnél)
- előkészíteni a gyökércsatorna feltárásához szükséges kézi műszereket és azokat az orvos által kért sorrendben, csipesszel megfogva az orvos kezébe adjuk
- segédkezni a gyökércsatorna hosszának meghatározásában, az Endo-bloc és az apex locator segítségével
- megírni a tűskontrollhoz szükséges röntgen kérés lapot, a beteg kezébe papírvattát adni, amit a nyitva tartott szája elé tarthat
- majd a felvétel elkészültével a beteg újbóli elhelyezése
- előkészíteni a gépi gyökércsatorna megmunkáló eszközt és az ahhoz szükséges gépi tűket
- a gyökércsatorna tágítása során a tágító műszereket az orvos által kért sorrendben, csipesszel megfogva az orvos kezébe adjuk
- előkészíteni fecskendőbe, tüvel a fertőtlenítésre használatos átváltós folyadékot, az orvos utasítása szerint
- csipesszel fogva adni az orvos kezébe a kért vastagságú szárító papírcsúcsokat
- a szárítást addig kell folytatni, amíg a csatorna teljesen száraz lesz
- ezután a lentulót el kell helyezni a könyökdarabba és ellenőrizni kell a rögzítettséget és a forgási irányt, az orvos beállítja a kívánt fordulatszámot
- a gyári előírásnak megfelelő sűrűségűre megkeverjük a Calcium-hydroxidot
- majd úgy nyújtani az orvos kezéhez, hogy az könnyen felvehesse a lentulóval, és az anyagot a gyökércsatornába helyezze
- ezután az orvos cementlapot és ideiglenes tömőanyagot helyez az üregbe
- segédkezés az izolálás (kofferdam) eltávolításánál
- a beteg száját alaposan kiöblítjük
- következő kezelés időpontjának megbeszélése után a beteg távozik

-
- műszerek tisztítása, fertőtlenítése, előkészítése sterilizáláshoz
 - fogászati kezelőszék fertőtlenítése

13, Felhasznált szakirodalom:

-*Dr. Orosz Mihály*: Fogászati asszisztensek és dentál higiénikusok könyve I.

-*Dr. Vass Z., Dr. Esztári I.*: Endodoncia